

Gitte Lillelund Bech, ny forsvarsminister:

Kvinder, økonomi, veteraner og "møgsager" har min fulde fokus

Af Claus Arboe-Rasmussen

Det er svært at få hænderne ned efter en samtale med vor nye forsvarsminister, nr. 39 siden 1905, Gitte Lillelund Bech. Et smittende humør, med en økonomisk ballast i værktøjskassen, kontant og flittig, og med en solid Folk & Forsvars baggrund som tidligere medlem af bestyrelsen. Faktisk har både hendes forgænger Søren Gade og nu også Gitte Lillelund Bech haft en fortid i Folk & Forsvar, før de blev udpeget til forsvarsministre. Åbenbart et godt sted for karriereplanlægning!

Humøret og ballasten gør arbejdet lidt lettere, og det oplevede Gitte for nylig, da hun besøgte USA for at drøfte Afghanistan og NATO. Her mødte hun general David Petraeus, chef for Central Command og general James N. Mattis, leder af US Joint Force Command i Norfolk, Virginia. Begge generaler roste det danske forsvars internationale engagementer og dets evne til så radikalt at ændre sig uden at gå på kompromis. Der blev også tid til at hilse på den amerikanske forsvarsminister Robert Gates.

I ministerens tætpakkede kalender, som hun styrer selv, var der blevet tid til Folk & Forsvar, inden Gitte skulle til NATO på et uofficielt besøg for at hilse på de danske medarbejdere og deltage i en konference i Bruxelles arrangeret af German Marshall Fund, hvor man skulle drøfte aktuelle sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål. På konferencen var hun hovedtaler og skulle fokusere på forholdet til skrøbelige stater og samtænkningen af det militær-civile arbejde, som vi herhjemme kender under begrebet CIMIC, og som Danmark i øvrigt er rigtig god til.

Gitte Lillelund Bech, 41 år, er uddannet cand. merc. mat. og har yderligere økonomisk erfaring fra Nykredit, Danske Bank og Cowi, inden hun startede i Folketinget i 1999.

Kasernelukninger og udkants-Danmark

- Jeg skal ikke sidde med fingrene helt nede i det, man rydder op i, men det er klart, at der bliver talt om det, når jeg mødes med departementet og forsvarschefen. Derfor har jeg gjort meget ud af at understrege, at Forsvaret ikke må glemme både den politiske og folkelige opbakning, så mål og midler hænger bedre sammen. Jeg har bedt forsvarschefen om at komme med nogle flere "klodser" end dem, han mener der er behov for, så vi har bedre valgmuligheder.

Jeg bliver tit spurgt om kasernelukninger og "udkants-Danmark", og det kan godt være, at det ender med at blive nogle politiske hensyn, vi må tage. Men vi må ikke glemme den folkelige opbakning, når vi gør det. Nogle steder i Forsvaret vil man gerne styre økonomien selv, men det er jo os politikere, der bestemmer, hvordan den hænger sammen. Nogle i Forsvarets ledelse mener, at der skal være udlicitering for enhver pris, uanset om man kan tjene på det eller ej. Det er dog ikke politikken. Jeg lægger op til forligskredsen og træffer beslutningen sammen med folketingspartierne.

I de senere år har mange af forswarets "møgsager" haft udspring i økonomirod. Det er det forhåbentlig slut med nu, håber hun.

Økonomisk snusfornuft i nationens finansielle krisetid har også været lagt til grund, da regeringen og Dansk Folkeparti valgte at udskyde købet af 30 nye kampfly to år. Det betyder, at F-16-flyene skal holde frem til 2022. Nye analyser har vist, at flyene sagtens kan holde længere end til 2018, og at de eventuelle børnesygdomme omkring den nuværende favorit Joint Fight Striker vil være overstået.

- Der er ingen penge til velfærds-Danmark i den udskydelse her og nu. Den hidtidige indkøbsplan havde først indregnet de første indbetalinger i 2016. Forsvaret har fortalt mig, at F-16 kan holde mindst to og måske fire år længere end beregnet, efter vi har skåret den operationelle styrke ned fra 48 til 30. Derfor ville det være dumt af mig at holde fast på den oprindelige dato 2016.

I øvrigt har fire F-16 fly netop været udstationeret til Island under programmet Air Policing, hvor de har gjort et fantastisk arbejde og har gennemfotografe-

Et F-16-fly gøres klar inden take-off på Island

ret vulkanudbruddet, faktisk inden det kom i udbrud, så man kan se ilden under isbræen. Denne viden fik stor betydning for hele evakueringsprogrammet af civile, siger Gitte Lillelund Bech.

Det nye forsvarsforlig har betydet en gevaldig transformationsproces, hvor alle enheder og forsvarschefen er blevet bedt om at vende, hver sten for forbedringer og effektiviseringer. Det er helt i tråd med den værdikampdebat, der bølger i samfundet i øjeblikket, og hvor fokus på grund af den økonomiske krise er tippet til fordel for offentlige investeringer.

Gøre det samme – for færre penge

- Hvor kan vi gøre det samme for færre penge? Det er det nye mantra i Forsvaret. I HOK kigger man på ammunitionsforbruget, og det er en myte, at størstedelen af ammunitionen bruges i Afghanistan. Nu viser det sig, at to tredjedele skydes af herhjemme i uddannelsesforløb. Hvordan hænger det sammen med vor træning op til missionsudsendelserne? Kunne man ændre på træningsmønstret, så vi får det samme ud af det, men bruger færre kugler? Det bedste er, at vi bruger det meste ude. Der skal ikke herske tvivl om, at der aldrig må mangle ammunition i missionerne, siger Gitte Lillelund Bech.

Derimod må vi vente på at høre nyt om bl.a. helikopterkøb, for her venter vi på eksperternes vurdering.

Det samme gælder forholdene for Beredskabsforliget, der løber ud i år. Her har ministeren sat den økonomiske pegefingert på eksempelvis de særlige niveau 3-opgaver, hvor politiet f.eks. beder Beredskabet om hjælp til afspærring ved eftersøgninger etc. Det vil Forsvaret meget gerne, men hvorfor skal politiet ikke betale Forsvaret for det? Vurderingen skal ende ud i, om Beredskabsstyrelsen nu også løser de rigtige opgaver, ellers bør andre løse dem, og ikke blot overlade det til Beredskabet, fordi det nu er gratis.

Afghanistanmissionen får megen ros af Gitte, men også UNIFIL-missionen i Libanon har højt fokus. Her har FN forespurgt Danmark om mere personel, men buen er spændt til det yderste. Desværre.

I Kosovo har man skåret ind til benet. Der er nu 180 udstationerede soldater.

- Jeg har aftalt med vor samarbejdspartner Frankrig, at når vi går over til fase 2, hvor kosovoalbanerne selv kan tage vare på sikkerheden, så lukker Danmark sit engagement i Kosovo helt ned. Her venter vi på en NATO-beslutning, der ventes klar i april.

Vort søværns ageren i Adenbugten roses også meget. Amerikanerne roser os for vor professionalisme. De danske soldater kan noget på jorden, som ikke engang amerikanerne kan, især på det civil-militære samtækningsområde. Forsvarsminister Robert Gates fremhæver Danmark som et mønstereksempel på et NATO-land, der har omstillet sig til et deployerbart forsvar, og nævnte eksempelvis beslutningen om at skrotte ubådene som kapacitet. Danmark er gået væk fra tankegangen om udelukkende at beskytte landets grænser, for i stedet for at kæmpe for værdierne, og gøre det uden for NATO-regi. Jeg husker altid at nævne den store internationale ros til Danmark, når jeg er ude og besøge vore soldater. Bare vi kunne få flere andre NATO-lande til at følge de danske eksempler, siger ministeren.

Flere afghanske soldater til Helmand

Her i april ventes det første større kontingent af soldater fra den afghanske hær ANA, at ankomme til samarbejdet med de danske styrker i Helmand. Der ventes en afghansk bataljon på 300-400 mand. Danskerne har allerede et godt indtryk af deres effektivitet fra det løbende samarbejde.

- Her i 2010 skal vi i Afghanistan gå fodpatuljer sammen med dem og træne dem, så de hurtigere kan overtage de danske opgaver, så vi kan trække

Forsvarsministeren besøger Green Zone og de danske styrker i Afghanistan

os ud. I Afrika er vi også i gang med kapacitetsopbygning. Afrikanerne er ikke voldsomt interesseret i for mange europæiske soldater. De vil hellere løse det selv, men det kræver træning og logistik. Sammen med de andre nordiske lande er vi gået sammen om Eastbrigprojekttet i Østafrika. Rwanda har bedt os om, at analyserer, hvad der skal til for at professionalisere deres egen hær gennem fokus på kommandostruktur og personel. Og så har vi ikke rigtig kapacitet til mere internationalt, siger ministeren.

Jeg forsøger at provokere ministeren lidt med et spørgsmål om synligheden af de danske soldater nationalt, hvor de mange kasernelukninger og sammenlægninger har fjernet uniformerne fra gadebilledet. Den bider ministeren dog ikke på!

- Tidligere havde vi ikke hjemkomstparader og flagdag. Det har betydet en enorm synliggørelse af vore soldaters indsats, og den værdsættes af befolkningen. Vore soldater fortæller mig, at når de eksempelvis står på Strøget i København i uniform, kommer folk hen og trykker dem i hænderne og siger tak for den store indsats. Det er lige præcist det mål Forsvaret søger, og der er kæmpestor folkelig opbakning og respekt. Det skal vi holde fast i med den nye flagdag den 5. september og med Monumentet i Kastellet, der signalerer de alvorlige ting, som Forsvaret også er engageret i, siger Gitte Lillelund Bech.

Det er snart længe siden, at Forsvarsakademiet sidst lavede analyser af forsvarsviljen, men den danske befolknings opbakning til Afghanistanmissionen med 68 % siger tydeligt, at der er stor opbakning.

- Mine europæiske kolleger er dybt overrasket over, at 2/3 af en nations befolkning bakker op om landets krig i Afghanistan, selv med et så højt tal af døde og sårede. Det er fordi, vore soldater er de bedste ambassadører. De kommer alle hjem og fortæller om den forskel, de har gjort, og har set den udvikling, det har haft på lokalsamfundet fra udsendelse til afslutning. De afghanske kvinder kommer hen og taler med os og er glade, og de afghanske mænd vil nu hellere tale med os end med Taliban, siger ministeren.

Det robuste samfund

Forsvarsministeren understreger, at selvom vi har fået terroren ind på livet, så er det danske samfund blevet mere robust til at modstå den. Hun fremhæver f.eks. Hjemmeværnets store indsat. De værnepligtige, der ikke tegner reaktionsstyrkekontrakt, overgår til den store 12.000 mands reserve i totalforsvarsstyrken. Den fire måneders kontrakt har positivt bidraget både til udsendelser og til samfundets robusthed, fastslår ministeren.

- Det er helt unikt at have kombinationen af kort værnepligt, hjemmeværn og en professionel hær. Jeg støtter absolut fortsat den danske værnepligtsmodel, selvom de nordiske lande rækker lidt på deres egen værnepligt. Jeg holder benhårdt fast. Efter at vi har fået lavet værnepligtstiden om, er jeg blevet meget optaget af, hvordan vi får flere kvinder i Forsvaret. Problemet med den nuværende "værneret" er, at de piger, der melder sig, får at vide, at de først skal komme igen om halvandet år, for der er ikke plads før. Måske skal vi kigge på det? I forsvarsforligskredsen har vi derfor sagt ja til en værnepligtsundersøgelse. Når jeg på missionerne har talt med de kvindelige soldater, siger de: Gitte, sørg for en ordentlig markedsføring og ram målgruppemæssigt de, der ikke kan se Forsvarets muligheder. Min gode ministerkollega Lykke Friis siger, at piger og drenge fødes lige vakse, så derfor skal vi rekruttere fra alle 100 %!

Vi har også en god værnsopdeling med opgaver til alle tre værn. Vi må heller ikke glemme den flotte suverænitetstilholdelse på Grønland, som Siriuspatruljen står for, for ellers kan den slumrende konflikt om suverænitet udvidelse let blusse op. Diskussionen om Hans Ø med canadierne er dog nu sat på standby. Canadierne stiller nu en flaske whisky, når de kommer forbi øen, og danskerne en flaske akvavit, siger ministeren!

Ministeren er i øvrigt glad for Forsvarets åbne kommunikation og dialog og holder fast i den, selv om det også betyder, at der dukker "møgsager" op. Hun ser gerne, at de bedste historier fra Forsvaret kommer fra soldaterne selv, for de er de bedste ambassadører, og de må hjertens gerne skrive bøger, blot de ikke fortæller fortrolige ting, siger ministeren med en let skjult henvisning til "jægerbogen".

Hvorfor skal kun negative historier omtales?

- Medierne har desværre stadig den opfattelse, at der skal være en konflikt i historien, for at den kan bringes. Jeg sad for nylig med formanden for Soldaterlegatet, der fortalte mig, at de forgæves havde forsøgt at fortælle journalisterne, hvad der bliver gjort for de fysisk og psykisk sårede soldater. Jeg siger ofte med et grin her i huset, at hvorfor skal ministeren i morgen-tv og fortælle om Afghanistan. Det gøres langt bedre af vore folk på stedet!

Jeg følger op med spørgsmålet om den danske veteranpolitik, idet der for udenforstående stadig ser ud til at være knaster mellem Forsvaret og det offentlige i behandling af vore sårede.

- Der er helt klart noget, der skal gøres bedre. Det offentlige har ikke været vant til at få sårede soldater hjem. Kommunerne har heller ikke været gearet til at hjælpe unge soldater, der har mistet arme og ben. Det har traditionelt først været noget, man har set hos ældre mennesker eller efter trafikulykker. Det samme gælder soldater med psykiske men. Kommunerne har været vant til, at psykisk syge er udsprunget af stofmisbrug, skilsmisser eller depressioner, og ikke af krigstraumer. Vi vil derfor foreslå kommunernes socialrådgivere, at Forsvarets psykologer kan komme bredt ud og fortælle om, hvad socialrådgiverne skal være opmærksomme på, og at de får telefonnumrene til Forsvarets psykologer, siger ministeren.

Danmarks nye kvindelige forsvarsminister er "rask i spyttet", da jeg spørger hende om, hvad Folk & Forsvar og andre forsvarspositive organisationer kan gøre for Forsvaret og samfundet.

- Bliv ved med at fortælle den positive historie lokalt ude i samfundet. For det er det, I er så supergode til. Vær med til at tage brodden af "møgsagerne" ved at komme bedre kommunikationsmæssigt rundt om dem, og udnyt Folk & Forsvars mange medlemmers lokale engagement, slutter forsvarsminister Gitte Lillelund Bech.